

Kløverstier

BRØNDBYØSTER

Rød rute Efterår

BRØNDBY KOMMUNE

Naturbeskrivelse

Når de kolde nætter sætter ind, og dagene bliver kortere, begynder dyr og planter på at indstille sig vinterens komme. Træernes blade skifter farve og skoven får et fantastisk farvespil. De dyr som bliver i landet samler forråd, mens trækfuglene samler sig for at trække mod sydligere breddegrader. På dage med klart vejr kan man opleve store flokke af blandt andet rovfugle, som begiver sig af sted i samlet flok.

Rød Rute starter i Brøndby Nord, hvor der er en lang række grønne arealer, som er meget forskelligt udformet. Nogle arealer er bakkede, mens andre er flade og der er mange forskellige typer træer og buske, som er med til at give dyr og planter flere forskellige muligheder for at finde opholdsste-der.

Vestvolden

For enden af Brøndby Nord Vej, lige ved broen over Roskildevej (1), nås Voldgaden som løber parallelt med fæstningskanalen. Den store allé bestående af lindetræer på voldgaden fungerer som skjul og spisekammer for rigtig mange forskellige insekter og svampe. En lang række fugle søger derfor føde i og omkring træerne på voldgaden.

På de lysåbne stykker langs Voldgaden vokser der blandt andet småbladet balsamin som denne. Den småbladede balsamin har en effektiv frøspredning. Når frøkaplerne modnes i det tidlige efterår, åbner de sig og skyder deres frø ud ved let berøring af kapslen.

På vej ned af Voldgaden ligger der en gennemgang, som fører under voldanlægget og ind til Fæstningskanalen (2). Hvis man begiver sig lidt væk fra ruten og går gennem den mørke gang kommer man ud til en del af forsvarsanlægget som er forholdsvis isoleret.

Faktaboks: Under en screening af dyre- og planteliv i Brøndby Kommune udført i sensommeren 2011 er der blevet observeret og artsbestemt 140 plantearter, 8 svampearter, 8 fiskearter, 2 paddearter, 18 fuglearter og 37 smådyr og insekter på Vestvolden.

I grøften ved Voldgaden vokser der dansk ingefær som med sine markante røde bær er meget nem at genkende. Til trods for plantens navn, er den ikke beslægtet med den ingefær vi spiser.

Efter at have passeret Park Allé kommer man til en mere åben del af voldanlægget. Det åbne landskab skaber nicher for en masse planter, som kun ses på de lysåbne stykker af Vestvolden. Planter som brombær, febernellikerod, lodden dueurt og almindelig agermåne dominerer området, men der kan findes mange andre spændende planter i området.

Ved parkeringspladsen på Voldgaden er der en nedgang til Fæstningskanalen, og holder man til venstre kommer man ned til en af bunkerne kaldet enkelt kaponierene i forsvarsanlægget. Der er ligeledes en opdæmning, kaldet et Batardeau, som skaber et lille vandfald (3). Styrken på faldet er afhængigt af nedbørsmængderne.

Der kan tit ses fisk i overfladen i fæstningskanalen og i langt de fleste tilfælde er det rudskaller, som står og soler sig og tager smådyr i og under overfladen.

Rudskallen som er vist her på billedet kendetegnes ved gyldne sider, kraftigt røde finner og et markant underbid, da den primært søger føde i og lige under overfladen. Udover rudskaller, lever der også 3- og 9-pigget hundestejle, gedde, aborre, gråskalle, suder og karusse i Fæstningskanalen. Der må dog ikke fiskes på Brøndby Kommunes stykke af fæstningskanalen.

Brøndbyskoven

Ved Naturskolen (4), som står til rådighed for alle klassetrin og skolefritidsordninger i Brøndby Kommune, svinger Voldgaden til venstre og løber langs Brøndbyskoven. Ved den sidste vej på venstre hånd, er det muligt at følge ruten ind i Brøndbyskoven. I skoven holdes til højre og ved bænken ved lysningen følges den midterste sti dybere ind i skoven. Der kan opleves både bøgeskov, nåleskov og skov med blandede træsorter, hvilket giver et varieret billede med dertilhørende varieret urte- og dyresammensætning.

Langs med stien kan man blandt mange andre planter, være heldig at finde en af Danmarks vilde orkidéer, som kaldes skovhullæbe. På billederne ses nogle afblomstrede skovhullæber med frøcapsler, som langsomt tørrer helt op før frøene smides.

Faktaboks: Der findes over 20.000 orkidéarter på verdensplan og faktisk findes der 35 vilde orkidéarter i Danmark. Nogle er forholdsvis almindelige, mens andre kun vokser enkelte steder på landsplan. Alle danske orkidéarter er fredede. Det betyder at de fredede planter ikke må beskadiges eller fjernes fra deres voksested bortset fra haver, gartnerier og andre områder, hvor de opformeres kunstigt.

Faktaboks: Under en screening af dyre- og planteliv i Brøndby Kommune udført i sensommeren 2011 er der blevet observeret og artsbestemt 164 plantearter, 22 svampearter, 3 pattedyrsarter, 3 padderarter, 3 fiskearter, 35 fuglearter og 35 smådyr og insekter i Brøndbyskoven.

Inde i skoven passerer vandhullet Engtoftekæret (5), hvor der blandt andet lever lille vandsalamander, skrubtudse og butsnudet frø. Udover padderne er der masser af smådyr som vandkalve, vandnymfer, guldsmedelarver, igler og meget andet spændende liv i vandhullet. Midt i Engtoftekæret står der et karakteristisk dødt træ på en lille ø. Der kan ligeledes findes en række spændende planter i og omkring vandhullet.

Et stykke længere henne ligger Hellig Geist kæret **(6)** på højre hånd. Det er et lille lavvandet vandhul, hvor der blandt andet lever lille vandsalamander. På billedet ses en lille vandsalamanderhun. Om efteråret går salamandrene på land og overvintrer på steder som forbliver frostfrie. Her går de i dvale og kommer først frem i det tidlige forår, når temperaturerne begynder at stige.

Brøndbyøster Landsby

Ved det første stikryds efter Engtoftekæret fortsættes ruten lige ud og Engtoftegård**(7)** passeres ved udgangen fra skoven. Derefter gås der venstre om Brøndby Øster Kirke og Park Allé krydses ind i Brøndbyøster Landsby.

På vej gennem Brøndbyøster Landsby passerer man Brøndby Kommunes ældste træ **(8)**. Det er en prægtig blodbøg som er mere end 260 år gammel. Træet står på Brøndbygårds Børnehus' legeplads, men kan beskues fra Brøndbyøstervej.

Vestergade følges, indtil man møder Brøndbyøster Boulevard, hvor der drejes til højre. Herefter ligger Brøndbyøster Torv inde på venstre hånd.

Udgivet af Brøndby Kommune

Brøndby Rådhus
Park Allé 160
2605 Brøndby

www.brondby.dk
tlf. 4328 2828

Idé: Pia Hansen, Børn, Kultur og
Idrætsforvaltningen

Tekst og billeder: Anders Tersløv
Jørgensen, Teknisk Forvaltning

BRØNDBY KOMMUNE

